СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА"

Рôкъ VI. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 27-го Сѣчня 1898. | Число 4.

Календарь.

Сѣчень.		
27	Ч.	Павелъ, Іоаннъ кущникъ
28	П.	Поклоненіє вериг. Петра
29	С.	Антоній Великій
30	Н.	ЗАКХЕЯ. Атанасій
31	П.	Макарій, єфросинія
1	В.	Евтимій Великій
2	С.	Максимъ, Неофитъ

Змѣстъ.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касiера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYPHANT, PA.

Новый иммiґрацiйный законъ.

Въ сенатѣ вашинґтонскôмъ перейшовъ великою бôльшостію голосôвъ републиканскихъ новый законъ иммiґрацiйный, на пôдставѣ котрого можуть бути припущенй до Спол. Державъ люде понадъ 16 р. житя, здоровй тѣлесно, котрй вмѣють читати и писати по англійски, або якою другою мовою. Старцѣ понадъ 50 лѣтъ, батьки, дѣды, матери, або бабки, котрй мають въ Америцѣ кревныхъ понадъ 21 лѣтъ, можуть безъ заборони приходити до Америки. Такожь жѣнки и дѣти, що мають ту мужôвъ и батькôвъ. Се право не обовязує людей приходячихъ тутъ зъ Кубы, якъ довго тамъ вôйна треває. — По трохъ мѣсяцяхъ вôдъ ухвалы стає законъ правосильнымъ, а що президентъ симъ разомъ се право пôдпише, не пôдлягає жадному сумнѣвови.

Подвижникъ россійского православія на Канадійскôй Руси.

Якъ на чоловѣка одна собака бреше, то еще нѣчо — обмахуєшь ся палкою зъ заду и нѣчого собѣ зъ его брехнѣ не робишь. Але якъ нападе тебе двѣ собаки на разъ, то вже звычайнымъ кійомъ не вôдженешь ся, треба и крикнути на тыхъ злючихъ собакъ, а они часомъ вôдъ людского голосу втихомирять ся, якъ людскій собаки, а якъ тй собаки зовсѣмъ дики, то вже имъ якій будь кій не поможе.

Отъ таке самѣсеньке и зô мною недавно склало ся. Брехала на мене недавно собака вôдъ „Свѣта", тай я собѣ байдуже. Думаю: наняли Рябка, щобъ брехавъ, та най бреше. Але, диви, а ту и друга собака забрехала. Та вже не той нашъ Рябко, що его Артемовскій величає, але таки звычайна московска собака въ особѣ самого посвященого єрея І. Маляревского.

Я бы и на тыхъ двохъ злючихъ собакъ махнувъ рукою, але ту не росходить ся о мене, але о ту роботу, яку я робивъ въ Канадѣ. — А въ оборонѣ тои роботы я таки вытявъ добрый костуръ зъ фармерского фенцу, щобъ боронити еѣ вôдъ тыхъ нанятыхъ собакъ.

О. І. Маляревскій, котрого я маю честь знати лично и пôсля тои знакомости, я сподѣвавъ ся вôдъ него далеко бôльше характерности. Той атецъ написавъ теперь въ ч. 1. „Свѣта" непроходимй глупоты пôдъ заголовкомъ „Изъ жизни Канадійской Руси". Тй его глупоты дѣлять ся на двѣ части: Информаціи про нашй кольоніи въ Канадѣ и пашквілѣ про мене. Про першу часть нема що и згадовати, бо они суть до грунту ширбочнй. Самй назвы кольоній, котрй подаєте о. І. Маляревскій, хиба на мѣсяци истнують, въ Канадѣ ихъ нема. Нема кольоній: Лаке Даупгінъ, нема Ганоръ, нема Беареръ Гиллсъ, але суть: Lake Dauphin, Gonor и Beaver Hills, а по руски они вымовляють ся: Лекъ Давфінъ, Ґоноръ, Біверъ Гіллсъ, инакше и москаль не може вымовляти. Про те кôлько на тыхъ и другихъ кольоніяхъ єсть людей, я подавъ вже въ своимъ часѣ въ „Свободѣ", черпаючи дати зъ жерела урядового, а не зъ такого глупого жерела „якъ говорять". Нѣбы хто говорить? Православна буковинска баба зъ Вінніпеґъ, чи зô Стуартбурнъ? А прецѣ я подавъ цифры о. І. Маляревскому, тай впрочѣмъ мôгъ бы вôнъ бувъ кождого часу у п. К. Ґеника поинформовати ся. То „якъ говорять" добре для бабъ пльоткарокъ, а не для чоловѣка, котрый хоче подавати публичнй информаціи „изъ жизни канадійской Руси". Осудъ вашъ священнику Маляревскій про станъ и будучнôсть нашихъ поселенцѣвъ въ Канадѣ, не выдержує найменшои критики. Балакане таке, якъ ваше, нѣкому на нѣчо не здасть ся. Впрочѣмъ, если хто, якъ вы самй кажете, „осмотрѣвъ цѣлую (?) державу и зъ вôконъ желѣзничихъ ваґонôвъ", не повиненъ про ту державу нѣчого говорити — длячого? бо еѣ не знає. — Та не о то вамъ властиво ходило. Вы на пôдставѣ свои міссіи малисте кинути на мене болотомъ. Вы длятого булисте засланй до Канады вашими властями и вѣрнй свому посланництву кидаєте на мене болотомъ и грязею, стараючись мене скомпромітовати въ очахъ нашихъ людей въ Канадѣ. Та яке то ваше болото? Кажете, що я помѣжь правосл. Буковинцями, не по православному ритуалу религіознй чинности справлявъ. Такъ, я справлявъ такъ, якъ моя совѣсть священнича менѣ наказовала, а за тй чинности я обовязанный рахунокъ складати передъ Богомъ, передъ моєю совѣстію, передъ моєю властію. а не передъ такими шубравцями, якъ вы и вамъ подôбнй. Я хоть не урядникъ иммiґрацiймый, крôмъ моихъ чинностей священничихъ, обороняв людей вôдъ всякихъ вызыскôвъ зô стороны несумлѣнныхъ аґентôвъ. хоть бы навѣть такихъ якъ вы, котрй вабили бѣдный народъ до N. Dakot-ы на пустарѣ ще гôршй, якъ въ околици Dominion City, Man. Кажете, що я иммiґраційного коммісіонера Mc Greary-ого информувавъ якъ найгôрше про нашихъ Буковинцѣвъ, Се крайна ложь. Если вы вмѣєте читати по англійски, кажѣть собѣ прислати „Manitoba free Press" за July, August и September, а тамъ побачите, якъ я боронивъ нашихъ людей передъ пересудами Англикôвъ. Я прецѣ не виненъ тому, що васъ Mc Greary взявъ такъ немилосерно на басъ. Вы поставили ему дурне пытане, а вôнъ вамъ давъ таку вôдправу, яка вамъ належала ся. На будуче будьте огляднѣйшимъ и не дайте ся выкпити.

Признаю ся вамъ, що я чекавъ зъ нетерпеливостію на слѣдуюче число „Свѣта" въ надѣѣ, що вы збрешете порядно и зручно, на що я мусѣвъ бы вôдповѣдати. А понеже вы анѣ брехати добре не вмѣєте, а цѣла допись ваша носить признаки крайнои вашои неграмотности, тожь и дальше диспутовати зъ вами нема що. Я знаю чого вы хочете, але дивую ся дуже вашой власти, що таку дорогу выбралисте. Лайки и обкидоване болотомъ забагнили вашу міссію православну ту въ Спол. Державахъ, а въ Канадѣ нашъ мужикъ вôдверне ся вôдъ васъ зъ обридженемъ. Закидовати менѣ рôжнй шахрайства, а не стверджовати се фактами, може лише крайно пôдлый чоловѣкъ. Если знаєте якй шахрайства, на верхи зъ ними. Я чекаю на нихъ. Покажете и доведете, ваша правда — нѣ — покажу народови въ Канадѣ, що вы, хоть бородатый, але падлецъ. На верха зъ шахрайствами, навѣть противъ рôдного батька, а хоть бы и противъ самого Аляскинского Архієрея.

Вамъ о. Гр. Грушка, бувшій протоєрей скажу на прощане таке:

„На сайдвоку, (side walk) оперши ся о лямпу, стоявъ чоловяга, заплютый и очевидно добре вже пôдкуражены. На очи мало що дививъ ся, але помимо того зачѣпавъ, „гадемувавъ" сваривъ, та плювавъ на каждого прохожого. Понеже бувъ се вже чоловѣкъ старшій, а до того може навѣть и „citizen", дальше понеже ту, якъ вѣдомо є „free country", тожь нѣхто и не перешкаджавъ ему въ тôмъ, але затекавши собѣ уши, оминавъ здалека та втѣкавъ чимъ скорше (,,Свобода" ч. 49. 1897 р.)

А теперь брешѣть кôлько силъ вамъ стане, я певно однымъ словомъ не вôдозву ся.

О. Несторъ Дмитрôвъ.

„ЛІТЕРАТУРНО--НАУКОВИЙ ВІСТНИК"

Рік перший. Книжка І.
За січень 1898 року.

На новый рôкъ дôйшовъ до насъ подарунокъ вôдъ рôдныхъ братôвъ Галичанъ. Та не якій то будь подарунокъ, але такій, що мы и передъ Американцями нимъ не повстыдаємось.

Въ столѣтну рôчницю рôдной литературы згромадились, що найлѣпшй літерацкй силы до гурту и пôдъ покровомъ „Наукового тов. им. Шевченка" почали отсе выдавництво. Перша книжка „Літер. Наукового Вістника" лежить передъ нами и мы просто любуємось не такъ нею зъ огляду на ей змѣстъ, не такъ зъ огляду на форму, а радше пзъ за того, що она зредагована такъ, якъ ніво образованя нашои интелигенціи того вымагає. Я думаю, що и велика часть нашого образованого селянства може легко сю спору книгу безъ трудности читати. Приноровленя лектуры, хоть бы наукови до степени образованя данои интелигенціи — отсе средство до выховуваня той интелигенціи. Спора ся книга мѣстить въ собѣ отси вôддѣлы: Частина литературна, (оригіналы и переводы) и частина наукова — частина литературна заступлена досыть богато. Ту бачимо имена отсихъ нашихъ писменникôвъ: Ив. Франко, М. Грушевскій, Осипъ Маковей, Павло Грабъ, О. Кобылянска и Уляна Кравченко. — Въ переводахъ выступають слѣдуючй чужй писателѣ: Маркъ, Твенъ, Лука Йововновичь, Конрадъ Фердинандъ, Маєръ и Петро Якобзенъ. Частину наукову выповнили: О. Конискій, Иванъ Франко, Осипъ Маковей и кôлька ще криптонимôвъ. Цѣлôсть сей обемистои книги представляє ся зовсѣмъ вдоволяючо. Такъ частина литературна, якъ и наукова, вызначає ся доборомъ матеріялу, зредагована дуже старанно, а що найважнѣйше, въ популярный способъ. въ способъ приступный цѣлый матеріялъ поданый такъ, що увесь загалъ може користати. — Може папѣръ, брошурованя и въ загалѣ зверхня форма вымагали-бъ делького улучшеня, але то вже хиба нашй выбагливй жаданя, маючи такъ прекраснй и дуже дешевй того рода американскй выданя. Певна рѣчъ, що Галичина то не Америка. Було-бъ пожаданымъ, щобъ якая сотка примѣрникôвъ „Літературно-Наукового Вістника" опинилась въ рукахъ Русинôвъ американскихъ, такъ тымъ способомъ замарковалибысмо найлучше нашу лучнôсть зъ батьковщиною. А всего лишь 5 дол. на рôкъ.

Н. Д.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Elmira, N. Y. дня 15. сѣчня 1898.

Велике свято мы праздновали въ недѣлю дня 9. с. м. Наша невеличка громада при помочи Братôвъ околичныхъ спромогла ся на цѣнну оферу для нашои церкви. Прекрасный дзвôнъ въ цѣнѣ 170 дол. спровадили мы зъ Cincinnati и въ ту неделю вôдбуло ся торжественне посвященє нашого дзвона Николая. — Зо всѣхъ майже дооколичныхъ плейсôвъ зôбрали ся нашй Братя. О. Н. Дмитрôвъ зъ Buffalo, N. Y. прибули, щобъ довершити посвященя го-

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

ЯКЪ ПАНЪ СОБѢ БѢДЫ ШУКАВЪ,

Казка
ИВАНА ФРАНКА.

I.

Було то не давно и не пôзно, а такъ въ самôй серединѣ. Живъ тогды въ нашôмъ краю одинъ панъ богатый, котрый доживъ до двайцять пятого року. а не чувъ анѣ разу про бѣду. Цѣлкомъ не розумѣвъ, що значить се слово. Его отецъ тôлько що умеръ, сытый славы и вѣку, маєтокъ лишивъ великій и добре загосподарованый. Шпѣхлѣрѣ, касы повнй, повнй стодолы и оборы, слуги вѣрнй и прихильнй панови, славне имя предкôвъ, здоровле, молодôсть и краса, чого-жь бôльше можна жадати вôдъ долѣ? То-жь нѣчого не жадавъ молодый панъ. Живъ по паньски, вôтцѣвского добра не марнувавъ, въ політику не вдававъ ся, вôддававъ Богу що Боже, а цѣсареви що цѣсарске, и на тôмъ конецъ.

И бувъ бы молодый панъ въ той способъ пережвъ цѣлый свôй вѣкъ, коли бы не выпадокъ на око дрôбный, котрый однакожь знищивъ его супокôй, затроєвъ жите, зруйнувавъ маєтокъ.

Одной суботы пôйшовъ панъ по смачнôй вечерѣ на спациръ до города, зъ города зайшовъ на гумно, а зъ гумна до стодолы. Въ стодолѣ стояла цѣла купа людей: пôдданыхъ хлопôвъ, дозôрцѣвъ и дворакôвъ паньскихъ, а зъ посередъ тои купы долѣтали до паньского слуху якійсь лускоты, нѣбы молочене, але помѣшане зъ жалôбнымъ крикомъ и стогнанемъ. Зацѣкавленый вступивъ панъ, щобы поглянути, що то є. Цѣкавый побачивъ образокъ. Пôдъ стѣною на креслѣ сидѣвъ головный завѣдатель паньскихъ дôбръ и голосно числивъ, поглядаючи вôдъ часу до часу въ невелику книжочку. На тоцѣ лежавъ розтягненый хлопъ и йойкавъ и стогнавъ и кричавъ. На его рукахъ, плечахъ и ногахъ сидѣли три сильнй драбы, а два инши прали канчуками въ те мѣсце, зъ вôдки ноги ростуть.

— Що вы робите? — пытає цѣкаво панъ. Завѣдатель станувъ передъ паномъ, вклонивъ ся и сказавъ:

— То, прошу пана, Проць Шулѣка вôдбирає свою тыжневу порцію.

— За що?

— Три разы спôзнивъ ся на панщину.

— А такъ! — сказавъ панъ, успокоивши свою цѣкавôсть и хотѣвъ вôддôйти.

— Ой бѣдонько-жь моя, бѣдонько чорна — крикнувъ хлопъ розтягненый на тоцѣ. — И на поли що дня били за спôзнене и теперь ще бють. А въ мене жѣнка хора, дитина вмирає, бѣда дома, нема що разъ въ ротъ вложити — и не спôзняй ся!

Дальшй слова заглушивъ поновленый лускотъ батогôвъ о тверду, высохлу, хлопску шкуру. Але панъ почувши тй слова, нагло станувъ зворушеный ними, потôмъ вернувъ ся и махнувъ на гайдукôвъ, щобы перестали молотити.

— Що ты говоришь про бѣду? — спытавъ Проця. — Що се таке?

Проць пôднѣсъ ся зъ землѣ и вытрѣщивъ на пана свои сивй очи.

— Бѣда паночку? — выстогнавъ. — Що то бѣда? Бѣда, то бѣда, пекъ ѣй! То нашъ хлѣбъ щоденный.

— Вашъ хлѣбъ? Якъ-же она выглядає? Нѣчого про неи я доси не чувавъ.

— Га, то панъ щасливй. А я до теперь не чувъ про такого, хто бы еѣ не знавъ.

— Отже ты еѣ знаєшь?

— Ой паночку, вôдъ коли мене мати на свѣтъ народила.

— Ну, то покажи еѣ менѣ!

Хлопъ стоявъ и почавъ чухати ся въ потилицю. — Якъ-же я еѣ ясному пану покажу? Она всюды є.

— Брешешь, хлопе, бо въ мене еѣ нема.

— Дай Боже пану здоровля, — сказавъ хлопъ кланяючи ся пану до нôгъ — але за те я еѣ бачу. Для мене все бѣда на свѣтѣ.

— Кажи, що?

— Отъ тй канчуки, наприкладъ: мôй нынѣшный бôль хиба не бѣда?

— Брешешь, драбе, то заслужена кара.

— А панщина хиба не бѣда?

— Брешешь, шельмо, то святый обовязокъ.

— А той голодъ и холодъ, що терпимо въ хатѣ, хиба то не бѣда?

— Брешешь, то черезъ твоє лѣнивство.

— А слабôсть жѣнки и дѣтей хиба не бѣда?

— Брешешь, то воля божа, котра для добра твого на тебе пробы насылає!

Хлопъ стоявъ остовпѣлый, не вмѣвъ нѣчого бôльше сказати.

— Но, скажешь менѣ, де властиво є твоя бѣда, чи нѣ? — грôзно крикнувъ панъ.

— Га, паночку, найбôльша моя бѣда тота, що я на свѣтъ народивъ ся.

— Такъ? То ты будешь блюзнити пану Богу? Кладѣть его хлопцѣ и валѣть ему решту, кôлько ще тамъ ему належить ся, а крôмъ того десять кіѣвъ въ додатку, нехай пана Бога не ображує.

Вôдôйшовъ панъ, а хлопъ, нѣчого бôльше не кажучи, самъ положивъ ся на тоцѣ, щобы вôдобрати решту своеи „заслуженои кары"...

II.

А панъ тымъ часомъ ишовъ дальше и думавъ. Любивъ думати сей панъ.

— Бреше, шельма хлопъ! дурне слово вынайшовъ, щобы покрыти власне недбальство, лѣнивство и глупоту. Хто працює, той має. Хто сповняє свои обовязки, той має чисте сумлѣне. Хто рано встає, тому панъ Бôгъ дає.

Гарно думавъ панъ и розумно, забувъ лише, що вôнъ самъ не працювавъ, а мавъ, не сповнявъ жадныхъ обовязкôвъ, а чувъ ся найспокôйнѣйшимъ на свѣтѣ, а рано вставати ще зъ малечку страшенно не любивъ.

— Але я ихъ вôдъучу вôдъ того! — говоривъ вôнъ дальше самъ до себе. — Не позволю бôльше говорити такй дурнй слова, або нехай менѣ покажуть тоту бѣду, нехай еѣ самъ побачу, самъ зазнаю. Доки сего не буде, нѣ за що въ свѣтѣ не повѣрю, що она є на свѣтѣ. Адже-жь я бачу и чую и розумѣю, якъ Богъ приказавъ, такъ самѣсенько, якъ кождый чоловѣкъ, якъ кождый хлопъ. Такъ само бачу сонце, блакитъ неба, зелень деревъ, чую піяне кргута и

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
То „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовжене зô стороны першои)

лосу божого. Братства мѣсцевѝ польскѝ зô своимъ священникомъ зволили взяти участь въ нашôмъ праздннку, а также богато Нѣмцѣвъ и Англикôвъ бачили мы въ церкви. П. М. Данчакъ ажь зъ Шамокінъ, Па. прибувъ и справдѣ дуже причинивъ ся своимъ милозвучнымъ спѣвомъ до звеличаня нашого свята.

Въ недѣлю о год. 10½ вôдбуло ся посвящене дзвона. На середъ церкви, уставлено дзвôнъ, убраный въ вѣнцѣ и зеленѝ смереки. Наше Братство св. Архан. Михаила, якъ також польскѝ Братства уставились зъ свѣчками вздовжь церкви. По посвященю наступила Сл. Божа, а по евенгелію выголосивъ о. Н. Дмитрôвъ вôдповѣдну до торжества проповѣдь. По Богослуженю, котре продовжилось ажь по-за 1. годину, погощевано гостей въ сали пôдъ церквою.

Може то и не велика рѣчь справити дзвôнъ до церкви по великихъ парохіяхъ, може то и не така дуже важна хвиля въ житю амер. Русинôвъ, щобъ ажь ту подѣю пôдносити въ часописи, однакъ хто знае нашу нечисленну громаду, хто знае, що мы майже оденъ въ оденъ складали по $10 въ такѝ тяжкѝ часы, хто зрозумѣе, яка се для насъ превелика радôсть, той зрозумѣе, що та хвиля була для насъ дуже важна и дуже торжественна. При тôй спосôбности най прійимуть подяку тѝ всѣ добрѝ люде, що поспѣшили намъ зъ помочію, що докинули и свою лепту на ту божу офѣру. Своимъ мѣсцевымъ Братямъ и позамѣсцевымъ, котрѝ належать до нашои церковнои громады, мы не дякуемо. Подяка для нихъ есть вже та офѣра, той голосъ божій, що скликувати ихъ буде на молитву. Однакъ другимъ Братямъ, а передовсѣмъ Братямъ зъ Cross Forks належить ся вôдъ насъ щира подяка, за ихъ немалу лепту. Всѣмъ Вамъ Братя, спаси-богъ, най Богъ вынагородить.

РАДА ЦЕРКОВНА.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Теребовля 8. Сѣчня 1898.

Христосъ Раждаеться ся!

Изъ далекого свѣта, зъ-за широкого моря, витаю васъ, любезнѝ братя, тыми словами, котрѝ церковь св., тая мати наша, голосила по всѣхъ сторонахъ свѣта цѣлои кулѣ земскои, слова ангела, котрый возвѣстивъ пастырямъ, що Христосъ раждаеть ся. — Веселый та радôстный той день для васъ въ тôмъ старôмъ краю, у кого ще екзекуторъ сеи осени не стягнувъ послѣдмои кожушины зъ хребта, або не вытягнувъ остатнои коровины зъ хлѣва — якъ то у васъ е звычай, що тогды хлопа дерти, коли ся найлѣпше утомить працею, збираючи тѝ кровавѝ плоды зъ поля, заки ся тôлько троха въ нѣмъ духъ телепае, щобы его дальше на зиму гризотою пригнобити, щобы не пôдсилѣвъ, та щобы не мавъ часу изъ-за журбы думати надъ полѣпшенемъ своеи долѣ та надъ тымъ, якъ бы то ся дôстати на свободу зъ пазурôвъ тои драντивои шляхотско-жидôвскои зволочи. — Намъ ту, Богу дяковати, лѣпше поводить ся, бо знаете, що мѣжь нами, а вами пропасть глубока — такъ якъ мѣжь тымъ богачомъ а Лазаремъ, о котрôмъ Христосъ въ причтахъ вспоминавъ — такъ що ту до насъ той екзекуторъ не годенъ дôстати ся, щобы хоть перстемъ дотуливъ ся нашои одежины. Мы собѣ ту жіемо спокôйно, хиба въ снѣ часомъ тое галицке лихо, котре намъ ще зъ головы не вывѣтрило, приснить ся, то неразъ по такой сонной операціи, якъ збуджу ся, то есмь вôдъ страху цѣлкомъ мокрый, а опамятавши ся, що я въ Канадѣ а не въ Галичинѣ, то дякую Господеви, що вывѣвъ мене зъ неволѣ галицкои.

Нашѝ люде, котрѝ ту прійшли зъвесною сего року, то ходили на жнива на роботу до Brandon, позаробляли по 50 долярôвъ и бôльше за два мѣсяцѣ, а теперь собѣ тôлько дровець приспособлюють, щобъ мали чимъ въ хатѣ напалити та ходять на польоване, щобы не збавляти грошей на мясо, а при тôмъ мають свою розривку. Зима тая у насъ дуже лагôдна, зъ початку троха тиснула, але побачила, що Русинъ морозу не боить ся, тай дала спокôй. Зима ту не острійша якъ въ старôмъ краю, тôлько то бѣда, що нашимъ людямъ и ту недогода. Вже троха зъ бѣды обтрѣпали ся, вôдпочили, та хотять шукати лѣпшого. Якись дурисвѣты зъ North Dakot-ы довѣдали ся ту за нашихъ людей, та пишуть до нихъ листы, захвалюючи Дакоту за край дуже добрый, та вôдповѣднѣйшій для нашихъ людей, якъ Канада, а нашѝ люде звыкли въ якѝ не будь брехнѣ повѣрити, та хоче ихъ кôлькохъ туда забирати ся, помимо того, що того року прибуло сюда до насъ зъ Дакоты 13 родинъ англійскихъ и осѣли по при насъ коло Fork River-а, та оповѣдають, що Дакота „no good country“, що то край гористій, не спосôбный до управы збôжа, а що въ зимѣ черезъ 5 мѣсяцѣвъ тисне такій морозъ, що трудно вытримати. Люде! не шукайте сами собѣ лиха, бо оно васъ само здыбле, якъ схочете. Не вѣрте жаднымъ плетѣямъ, бо они тôлько е вôдъ того, щобы людей баламутити. Отъ подивѣть ся, що наробили „Przyjaciele ludku ruskiego, towarzystwo św. Rafaela“, звабило и заохотило людей до Бразиліи, а теперь нарôдъ вертае назадъ до краю безъ цента, стративши свôй маетокъ и здоровле, та проклинають тую годину, що ихъ мати на свѣть породила, та того хто имъ до Бразиліи радивъ ѣхати. Лѣпшого и вôдповѣднѣйшого краю для нашихъ людей нема, якъ Канада!!...

Василь Ксьонжикъ,
Trembowla, Dauphin, Manitoba, Canada.

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СВѢТѢ?

Въ нашôй Америцѣ ухвалили біль иммиґраційный. За три мѣсяцѣ не будуть пускати до Америки (Спол. Державъ) тыхъ, що не вмѣють читати и писати. Италіянцѣ, Словаки, Русины и Поляки будуть мусѣли сидѣти въ Европѣ и вчити ся читати, якъ схотять прійти до Америки. Варто бы ухвалити додатково еще такій біль, щобъ тыхъ всѣхъ Американцѣвъ зъ Вестôвъ, а ихъ е тысячѣ-тысячѣ, що не вмѣють читати повысылати до Хинъ, або на Сиберію. — Выщирила зубы Америка на Кубу и вже выслала кôлька своихъ кораблѣвъ военныхъ, щобъ чекали на добру спосôбнôсть. — Вѣшають у насъ мордерцѣвъ, розбôйникôвъ и всѣлякихъ зброднярôвъ, що ажь обрыдло читати по газетахъ.

Францiя знову зваріовала. Якъ колись шкандалъ панамскій зворушивъ бувъ цѣлу Францію, такъ нынѣ знову шкандалы войсковѝ. Замкнули Дрейфуса за те, що вôнъ мавъ зраджовати тайнѝ пляны войсковѝ другой державѣ. Показуе ся теперь, що Дрейфусъ не виненъ. — Найзнаменитшій писатель французкій Е. Золя надруковавъ въ газетѣ листъ до президента Фора, въ котрôмъ закидуе французкимъ міністрамъ и енераламъ коррупцію и т. ин. Пôсля его листу заворушивъ ся цѣлый Парижь и околиця. Бють вôкна Золѣ, руйнують склепы жидамъ, а другѝ знову стають въ оборонѣ Золѣ и покривдженого Дрейфуса, Золѣ выточили процесъ. Цѣкавый се буде процесъ — побачимо.

Нѣмеччина въ хатѣ воюе зъ соціялістами и засаджуе въ криминалы людей, що ображають Найяснѣйшого Монарху. Кораблѣ свои военнѝ повысылала до Хинъ и пôдъ Кубу. — Зрештою нѣчого тамъ бôльше нового. Пють пиво тай ѣдять ковбасу грубѝ швабиска.

Въ Австріи бѣда, якъ звычайно. Цѣсарь рядить безъ парляменту и цѣлуе ся зъ жидами. Принимавъ цѣсарь колись то Ротшільда на авдієнціи и позволивъ ему являтись на дворѣ цѣсарскôмъ. Не велика бы то була рѣчь. Тамъ по дворѣ цѣсарскôмъ вештають ся ще бôльшѝ шубравцѣ, якъ Ротшільдъ, але въ тôмъ цѣла рѣчь, що нарôдъ стогне пôдъ ярмомъ жидôвскимъ, ненависть противъ жидôвъ безмѣрна, а ту Найяснѣйшій Монарха цѣлуе ся зъ жидами. — Въ Празѣ Чехи дальше товчуть Нѣмцѣвъ. Студенты зъ університету ческого побили тяжко студентôвъ зъ університету нѣмецкого. Тѝ послѣднѝ написали до міністра супліку, кажуть: або зроби порядокъ, або забери насъ де до якого иншого мѣста.

Въ Галичинѣ Русины подвизають ся. Позакладали рôжнѝ комітеты и зазначають свое важке становиско, а народъ наставивъ уха и слухае зъ далека, чи не вчуе якого аґента, щобъ вабивъ его до Бразиліи, Арґентины, або и до Канады.

Англія каже, що найлѣпше Хинамъ пожичити 60 міліонôвъ дол. на 4 проценты тай то лѣпше средство въ войнѣ, якъ каноны и гарматы.

Россія товче ся по Азіи и забирае пядь за пядею землѣ. Въ себе въ дома велике благоденствіе мае. На всѣхъ языкахъ все мовчить, але мѣркуе, що дальше робити.

На нашôй милôй америк. Руси своя мила благодать. Вôдбуваe ся теперь вандрôвка Апостолôвъ. О. Гр. Грушка запрягъ слѣпого коня и розвозить свое болото зъ коровячои улицѣ за благословенствомъ самого Преосвященнѣйшого Архіерея Аляскинского и Алеутского. Знайшовъ ся навѣть купець на те болото. Оденъ уніятскій священникъ недалеко Wilkes-Barre, закупивъ цѣлу фѣрму того гною и кормить свою худобу.

НОВИНКИ.

Бачнôсть!

На поврôчнôй конвенціи „Р. Н. Союза“ ухвалили урядники товариства велике добродѣйство для тыхъ, що ще не належать до „Союза.“ Рѣшено такъ, що хто не переступивъ ще 35 року житя може притупити до „Р. Н. Союза“ безъ вступного, але тôлько въ мѣсяцю мартѣ. Передъ тымъ и потому буде вымагати ся на ново вступного. Спѣшѣть ся-жь записувати въ тôмъ мѣсяцю мартѣ громадно до „Р. Н. Союза“, бо шкода пропустити такои доброи случайности—стати членомъ товариства безъ вступного.

Дивне розпорядженe.

Князь Норфольку, головный зарядця англицкихъ почтъ, выдавъ дивне розпорядженe. Вôдъ того часу жадна женщина не може мати посады на почтѣ анѣ при телеграфѣ, если не мае 5 стôпъ и два цалѣ высокости. Всѣ счудовали ся такимъ розпорядженемъ не можучи зрозумѣти того. Певно той зарядця хоче, щобы урядничкн були такъ высокѝ, щобъ могли перевысшати вôконце, куды выдають ся листы.

Дорогій капелюхъ.

До одного магазину модъ, въ Гамбргу, увойшли недавно еднѝ супруги, щобъ купити капелюхъ. Жѣнцѣ припавъ оденъ до вподобы, а що не мала не стôлько грошей, то заплатила его льотерійнымъ льосомъ. Незадовго на той льосъ упала головна выграна въ сумѣ 300 тысячь марокъ. Жѣнка, коли проте дôзнала ся, жадала звороту грошей, та купець не дурный, а щобъ ѣй надто не було жаль заплативъ ѣй 500 м. вôдшкодованя.

Уважайте на сонъ!

Сонъ для чоловѣга майже важнѣйшимъ е, якъ пожива. Если хочемо жити, то мусимо спати. Однакъ повиннисьмо старати ся о здоровый сонъ т. е. покрѣпляючій, а осягнемо его лишь тогды, если завчасу идемо спати. Люде, котрѝ працюють умыслово, повинни довше спати. Безсоннôсть е наслѣдкомъ ослабленя силъ и нервôвъ. И то е правда, о чѣмъ кождый може переконати ся. Удавайте ся отже завчасу на спочинокъ и вчасно вставайте, а будете здоровѝ.

Дикій нарôдъ.

Матабелѣ по нынѣшный день не мають ще ясного понятя, що то есть желѣзниця. Оденъ зъ войовниковъ того народу описувавъ тренъ въ той спосôбъ: „Тренъ, власнôсть бѣлыхъ людей, се такій потвôръ, котрый живить ся огнемъ, а дуже неохотно працюе. Коли его бѣлѝ змушують до працѣ, стогне и фучить. Все зъвôдкись приходить а зъвôдки, не знати.“ Коли оденъ зъ тыхъ дикихъ побачивъ, якъ машиніста мазавъ кола оливою, жалувавъ того потвора, тобто тренъ, що вôнъ хорый певно на пропасницю, коли бѣлый всипуе тôлько лѣкарства на части его тѣла.

лускôтъ цѣпôвъ, все такъ само. Длячого-жь вôнъ каже, що всюды бачить бѣду, а я нѣгде еѣ не бачу? Бреше лайдакъ, тай годѣ.

Розумный бувъ панъ, въ школахъ учивъ ся, не вѣривъ тому, що панъ Богъ улѣпивъ шляхтича зъ иншои глины, якъ хлопа, то-жь и зовсѣмъ розумно мѣркувавъ, що коли однаковѝ очи, то и бачити мусять однаково.

Власне йшовъ панъ стежкою черезъ величезный садъ овочевый, коли нагло передъ нимъ зъ крикомъ перебѣгъ обдертый сѣльскій хлопчина, а за нимъ що силы гнавъ старый, кривый на одну ногу садôвникъ, махаючи суковатымъ костуромъ. Хлопчина, придержуючи лѣвою рукою капелюхъ на головѣ, а правою махаючи якъ весломъ, скочивъ черезъ рôвъ, выдрапавъ ся на плôтъ и мовь грушка покотивъ ся зъ него на другій бôкъ. Бувъ бы садôвникъ може дôгнавъ и зловивъ его на плотѣ, але сарака не змôгъ рова перескочити, розгнѣвавъ ся въ своимъ запалѣ и замѣсць на другій бôкъ, ляпнувъ у саму середину рова, по колѣна въ болото.

— Що тутъ дѣе ся? — крикнувъ панъ, ставувши надъ берегомъ рова, зъ котрого зъ трудомъ старавъ ся вылѣзти старый садôвникъ.

— Етъ, ясный пане, — стогнавъ старый, — бѣда моя зъ тыми хлопчисками. Лише вôдверну ся, заразъ одинъ зъ того, другій зъ другого боку до саду закрадае ся, яблока краде.

Панъ стоявъ и грôзно поглядавъ на него.

— Бѣда, кажешь? Що то е бѣда?

Садôвникъ подививъ ся на пана не мудрѣйше вôдъ хлопа.

— Бѣда, ясный пане то... то... то бѣда тай по всьому.

— Не кпи собѣ зъ мене, старый дурню, кажи докладно, а коли нѣ, то ще нынѣ прожену тебе зô службы.

— А нехай Богъ боронить, ясный пане! — крикнувъ старый. — А де-жь бы я подѣвъ ся на свѣтѣ? Я у небôщика старого пана...

— Дубы смаленѝ плетешь — перебивъ панъ — не про те пытаю! Кажи, знаешь бѣду?

— А хтожь еѣ не знае, ясный пане?

— Ты за себе вôдповѣдай, а не за хтося! Знаешь еѣ? Що она за одна? Якъ выглядае?

Старый зъ зачудуванемъ поглянувъ на пана. Въ головѣ ему майнула думка, чи панъ бувае не вдурѣвъ?

— А якъ-же мае выглядати, прошу ясного пана — сказавъ, прижмуруючи повѣки. — Подôбна до старои бабы, въ лахманахъ, боса, голодна и нѣчимъ еѣ насытити не можна.

Розгнѣвавъ ся панъ на такій невчасный жартъ.

— Що-жь ты, блазне, думаешь, що я дурень такій, якъ ты и плетешь менѣ дурницѣ. Хочу еѣ видѣти, хочу зъ нею познайомити ся.

— Не дай того Боже ясному панови, — скрикнувъ старый.

— Не плети нѣсенѣтниць — крикнувъ панъ, — коли я хочу! Або менѣ покажешь еѣ ще нынѣ, або не маешь у мене мѣсця.

— Та вôдки-жь я еѣ возьму.

— Зъ вôдтамъ, де она е. Та-жь ты еѣ знаешь?

— Мôй Боже, она е всюды и кождый еѣ бачить, а хто еѣ не бачить, той щасливый у Бога, того вже такъ панъ Бôгъ сотворивъ, щобы все лишь добре и гарне на свѣтѣ бачивъ, а бѣды нѣ. Ясный пане! Най панъ Бога не ображуе и не выкликуе вовка зъ лѣса!

Але панъ уже не слухавъ тои просьбы и вôдходячи крикнувъ до старого:

— Ще нынѣ хочу еѣ бачити. А коли менѣ не покажешь, то щобы завтра и слѣду твоего въ моихъ добрахъ не було!

Старый стоявъ мовь оголомшеный. Отъ такъ маешь! За трійцятьлѣтню вѣрну службу така заплата. Для якоись паньскои примхи вôнъ мусить на старѝ лѣта тратити кусникъ хлѣба. И що такого стало ся панови? Яке лихо пôдшепнуло ему тоту нещасну гадку о бѣдѣ? Старый думавъ и нѣ до чого не мôгъ додумати ся.

III.

Повертаючи до свого двора, побачивъ панъ на подвôрю купу посѣпакôвъ старостиньскихъ и гайдукôвъ и поліцаѣвъ мѣйскихъ, що вели двохъ людей звязаныхъ, обдертыхъ и покровавленыхъ.

— Що то за люде и куды ихъ ведете? — запытавъ панъ.

— То розбôйники и розбишаки, напали на одного купця и обрабували его въ лѣсѣ, ажь ось мы зловили ихъ.

— Мы невиннѝ люде — благаючимъ голосомъ закликали увязненѝ, — мы йшли супокôйно дорогою, коли они зловили насъ. Бѣда выгнала насъ зъ хаты, бѣда вôгнала ще въ гôршу бѣду.

Якъ опареный скочивъ панъ почувши тѝ слова.

— Брешете — крикнувъ. — Та бѣда, про котру говорите, то ваша власна вина. Не вѣрте имъ, слуги права! Кôлько разъ изъ устъ такихъ лайдакôвъ чувъ я слово „бѣда“, тôлько разъ знаю, що они закрывають тымъ словомъ власну вину.

— Мы прійшли до ясного пана, щобы намъ панъ позволили умѣстити ихъ черезъ нôчь въ безпечнôмъ мѣсци, поки завтра поведемо ихъ до мѣста — сказавъ начальникъ посѣпакъ. — А тымчасомъ можна и перевести належито зъ ними слѣдство.

— Радо сповняю ваше бажане и прошу всѣхъ на нôчлѣгъ. И на слѣдство також позволяю.

И панъ прикликавъ своихъ гайдукôвъ, щобы були до помочи при слѣдствѣ зъ арештоваными. Коли тѝ не хотѣли добровôльно признати ся до сповненого злочину, принесли паньскѝ слуги розпаленѝ шины, котрѝ приложено до стôпъ увязненыхъ и держано доти, доки не признали ся. Потому стогнучи, зô спалеными подошвами они були вкиненѝ до пустого, мурованого шпихлѣра. А панъ утѣшеный своимъ щасливымъ здогадомъ пôйшовъ до покоѣвъ.

(Дальше буде).

Нашъ Микинли таки не жартує.

Недавно тому президентъ Микинли заявивъ въ своимъ вступномъ словѣ при отвореню конгресу, що если Испанія не зробить порядокъ зъ Кубанцями, то въ такомъ разѣ Сполуч. Державы будуть зневолений вмѣшати ся въ тую справу, щобы запобѣчи дальшому розливови людскои крови. И видко зъ того, що президентъ не жартує, бо сего тыждня прійшовъ розказъ зъ Вашинґтону вôдъ министеріи вôйны, щобы всѣ военнй кораблѣ зôйшли ся въ заливѣ Мексиканьскôмъ, недалеко острова Кубы. Що дальше буде, покаже ся познѣйше. Уже бы бувъ часъ, помочи бѣднымъ Кубанцямъ.

Зъ родичѣвъ-піяковъ родять ся глупй дѣти.

Оденъ славный докторъ въ Парижи каже, що родичѣ, котрй вôддають ся піяньству, мають звычайно дѣти глупковатй, тупого ума и морально упослѣдженй. Твердженє своє вôнъ операє на фактахъ. До одного шпиталю, при котрôмъ той ученый мужь бувъ лѣкаремъ, принесено въ протягу 10 лѣтъ 1000 дѣтей на курацію, а всѣ були глупковатй або еппилептичнй (тяжка хороба), нервовй и т. д. Ото-жь той докторъ переконавъ ся, що на тыхъ 1000 дослѣджуваныхъ выпадковъ, 471 дѣтей мали вôтця піяка, 84 походили зъ матери піячки, въ 65 выпадкахъ отецъ и мати були піяками — тôлько 209 дѣтей родичѣ не були піяками. Отже зъ того можна легко переконати ся, що родичѣ піяки будуть мати дѣти еппилептичнй, глупковатй и въ загалѣ хоровитй. И бѣднй дѣточки мусять покутовати за грѣхи родичѣвъ!

Потѣха въ смутку.

Въ одномъ мѣстѣ, въ Англіи, умеръ уже рôкъ тому богатый купецъ, по котрôмъ остало 150.000 долярôвъ маєтку. Той купецъ бувъ самотный, не мавъ нѣкого уже зъ кревныхъ, лишь одного сестрѣнця, котрый выѣхавъ до Америки и пропавъ безъ вѣсти. Щасливый той сестрѣнецъ зове ся С. М. Оливеръ. Довго за нимъ шукано, але безъ успѣху. Ажь недавно Оливеръ дôставъ ся за якійсь проступокъ до „Ивановои хаты" въ однômъ мѣсточку въ Монтанѣ. Пôдчасъ процесу пригадали собѣ адвокаты имено Оливера, що було оголошено по газетахъ и запытали его зъ вôдки походять. Вôнъ оповѣвъ имъ все и адвокаты переконали ся, що то той самый, за котрымъ глядають англійскй власти, щобы ему передати спадокъ по стрыку. Розумѣє ся втѣшивъ ся Оливеръ такою несподѣванкою, але зъ радости затерали руки и адвокаты, бо дôстали доброго „костумера". Теперь певно можна числити на те, що Оливеръ не програє право. Грошѣ суть, та що ему хто зробить?

— Прошу еще разъ всѣхъ тыхъ добрыхъ людей, що оногды позабирали въ роспродажь „Календарь", щобь якъ найскорше поприсылали менѣ докладнй рахунки або нероспроданй „Календарѣ."

О. Несторъ Дмитрôвъ,
89 Johnson Str.
Buffalo, N. Y.

Розумный песъ.

Одному огородникови гинула все морковъ зъ коша, до котрого вôнъ єѣ по выкопаню зсыпувавъ. Цѣкавый побачити злодѣя, зачаѣвъ ся на него и на свое велике счудованє побачивъ пса, якъ той вхопивъ одну морковъ и занѣсъ єѣ до стайнѣ коневи, коло котрого все ночувавъ. Хоть въ стайни було больше коней, однакъ тамтымъ не удѣливъ нѣчого, а полюбивши лишь одного зъ нихъ, годувавъ его що дня такими ласощами, якъ морковъ.

— Дня 20. с. м. забило въ шамокиньскихъ майнахъ Андрѣя Савину зъ Галичины, села Мысцôвскихъ Полянъ. Небôжчикъ числивъ 24 лѣтъ и не нележавъ анѣ до нѣякого Братства, анѣ до „Союза." Вписуйте ся людоньки до „Союза", бо нѣхто не може знати, що зъ нимъ завтра буде.

Вѣсти робôтничй.

— Бреха Hickory Swamp, въ Шамокінъ, що уже вôдъ 2 мѣсяцѣвъ не робила, минувшои пятницѣ розпочала роботу. Около 500 робôтниковъ тѣшать ся, що не будуть дармовати.

— Beaver Falls, Pa. Ту замкнено на неограниченый часъ Keystone рукодѣльнѣ осей до колѣсъ колѣйовыхъ, бо компанія стратила въ бізнесѣ довѣріє зъ причины достарчованя лихихъ товарôвъ.

— Laporte, Ind. Пенсильванійскй и Ню Йорскй капіталисты задумують побудовати ту велику цукроварню.

— Рѣшеня майнерскои конвенціи, котра вôдбула ся дня 15. с. м. въ Columbus, O., суть: 1) зъ вôдновленемъ контракту жадати пôдвысшеня платнѣ о 10 цт. вôдъ тоны; 2) знести решета, а важити вугле заразъ по выдобутю не перепускаючи его до сита. Кромѣ того пôднесено гадку заложеня охоронного фонду, котрый бувъ бы ненарушимый доти, доки бы не осягнувъ сумы $100,000. Головну квартиру перенесено зъ Columbus, O. до Индіянополісъ и рѣшено выплатити $200 запомоги страйкуючимъ машиністамъ и службѣ колѣйовôй въ Англіи. Справу запровадженя 8 годинного дня працѣ и установленя рôжницѣ въ платни, въ поодинокихъ державахъ вôдложено до вспôльнои конвенціи въ Чікаґо.

— New Castle, Pa. Велику мѣсцеву дротовню замкнено, бо робôтники наробили 40,000 бочокъ цвяковъ а нема ихъ якъ збути.

— Pittsburg, Pa. Зъ днемъ 1. февруара має побудовати сь въ околици пітсбурскôй 1200 новыхъ коксовыхъ пецовъ. На насыпахъ Laughlin и компаніи мають также будовати 700 пецовъ больше, то значило бы для 500 робôтниковъ робота.

— Въ фабрикахъ шинъ Карнеґого на 33 улици робить ся дуже добре, бо зъ 100,000 тонъ шинъ сталевыхъ, якй замовила пенсильванійска компанія, припало 30,000 тонъ компаніи Карнеґого.

— Майнеры вздогжь рѣки Monongahela мають теперь добру роботу, бо вôдъ Canadian Pacific Railroad прійшло замовлене на 60,000 тонъ вугля.

— Boston, Mass. По державахъ Maine, Rhode Island, Connecticut знижено майже въ 150 фабрикахъ выробôвъ ткацкихъ платню вôдъ 5 до 11 проц.

— Uniontown, Pa. H. C. Frick Coke компанія закупила въ повѣтѣ Fayette 1250 акрôвъ покладôвъ вугля за $750,000. Теперь въ повѣтѣ Fayette робить ся добре.

— Johnstown, Pa. Въ повѣтѣ Patton застрайковали майнеры, бо компанія хотѣла имъ платити лишь по 60 цт. за наладоване кары. Въ додатку ще має запровадити машины.

— Chicago, Ill. Щобъ управильнити и установити певну платню майнерамъ на 1898 р., дня 17. с. м. зôбрало ся въ Чікаґо 500 властителѣвъ копалень и робôтниковъ на нарады, заступаючи державы захôдну Пенсильванію, Огайо, Индіяну, Иллінойсъ и захôдну Вирджинію. До теперь урадили то добре, що день працѣ має выносити лишь 9 годинъ. На уреґульоване платнѣ по поодинокихъ зъ тыхъ державъ ще не могли згодитись.

— Hazleton, Pa. Процесъ противъ розбишаки шерифа Мартинього и его помôчниковъ роспочавъ ся дня 25. с. м. Пять лоерôвъ оскаржує ихъ а пять боронить. Оскарженыхъ всѣхъ есть 80 люда.

Здоровй гадки.

1) Двохъ голодныхъ скорше погодять ся въ смаку на якусь потраву, якъ двохъ сытыхъ.

2) Коли пріязнь мѣжь двома приятелями перерве ся то єѣ можна опôсля зшити, але дѣры таки буде можна на нѣй пôзнати.

3) Правдою есть, що найбôльшй сплетнѣ походять зъ найбôльшихъ таемниць.

4) Послѣдною дошкою ратунку для людей безъ надѣѣ есть… надѣя.

5) „Мудрый уступить дурному" — пословиця практикована скрôзь, а доказомъ того друга правда, що глупота пануе скрôзь по свѣтѣ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

КУМОВЕ ПРИ БАРѢ.

— Куме, дайте тамъ еще той виски.

— Кумцю, маєте вже досыть, шкода васъ.

— Що вы мене жалуете, лишь дайте.

— All right, дôстанете, але собѣ перше ляжте на землю.

— А то чому я маю ажь лѣгати?

— Бо, видите кумцю, якъ еще тоту одну выпете, то упадете, а я не хочу, щобысьте ся забили.

СМѢШНЕ.

Циганьство: — Ябы мавъ асекуровати ся? Нѣколи! Мôй сусѣдъ заасекурувавъ ся бувъ ажь три разы, а таки мусѣвъ вмерти.

РУСКІЙ ПАТРІОТА.

— По кôлько продаєте муку?

— По три доляры и пôвъ.

— Бувайте здоровй, я такои ласки и у Мортка доступлю.

ВЪ ШИНКУ.

— Чи выпити еще оденъ келѣшокъ, чи нѣ? Гмъ?… Еть! таки выпю, пощо-жь собѣ надъ такою дурницею голову сушити.

ВЪ ШКОЛѢ.

Професоръ: — Скажи менѣ Михасю, котрй звѣрята суть шкôдливй?

Михась: — Заяць!

Проф.: — То заяць шкôдливый?

Михась: — Менѣ шкодить, прошу пана професора, бо якъ ся его дуже объѣмъ, то мя заразъ брѣхъ болить.

ВЪ СУДѢ.

Судія: — Якъ можешь говорити, що той зигарокъ, котрыйсь вкравъ, вартає лишь 5 долярôвъ?

Злодѣй: — Пане судіо, знаю я ся на тôмъ добре; тажь то не першій зигарокъ, котрый я вкравъ.

Отецъ: — Видишь сынку, я тебе выбивъ, бо хочу щобысь ся поправивъ, бо я тебе люблю.

Сынъ: (плачучи) — Та бо тато мене за дуже люблять.

Ивась: — Вуйку, чому маєте на головѣ сиве волосе?

Вуй: — Мусѣвъ-емъ дуже головою працювати, Ивасю.

Ивась: — Но вуйко мусѣли еще бôльше зубами працювати. бо на бородѣ волосе есть еще сивѣйше.

Лѣкаръ: — Ту нѣчого иншого не зôстає, лишень мушу ногу вôдрѣзати.

Хорый: — Еть: то дурниця, я думавъ, що панъ докторъ закаже менѣ горѣвку пити.

Баба перевернувши ся на порозѣ кричить: „Ой зубы мои, зубы мои!"

„Не вѣрте ѣй, каже мужь, она не має анѣ одного, та я вже давно ѣй всѣ повыбивавъ!"

Молодець передъ слюбомъ прійшовъ до сповѣди. Заразъ по сповѣди пригадавъ собѣ, що священникъ не задавъ ему жадноѣ покуты. Вертає до священника и пытає ся, яку має вôдправити покуту?

„Не треба жадноѣ, каже священникъ, тажь прецѣнь женишь ся".

Кума до другои кумы: „А диви на ню! Яка свята, разъ въ разъ ходить до церкви та до сповѣди, а баламутить менѣ мого ґазду! А забулась на девяту заповѣдь Божу?"

Друга кума: „Та я знаю еи добре, але тамъ повѣджено: „Не пожелай жены близьного твого", отже то ся до хлопôвъ не вôдносить".

Перша кума: „А ди! А десята заповѣдь яка? Забулась? А тамъ стоить выразно: „Не пожелай анѣ вола, анѣ осла, анѣ жадноѣ рѣчи близьного твого", отже розумѣє ся и мужа".

Заплатили за „Свободу" въ мѣсяц. януару 1898 р.

GONOR, MAN. CANADA.	
Романовичъ Игн.	$1.70
MT. CARMEL, PA.	
Сова Илько	2.00
Горощакъ Ив.	3.00
Осифъ Хрущъ	1.00
RIGBY, CANADA.	
Ксьонжикъ А.	2.00
JESSUP, PA.	
Монѣта Ен.	2.00
EDWARDSDALE, PA	
Скрипъ Матв.	1.00
MAYFIELD, PA.	
Смерекъ Ив.	1.50
WILKES-BARRE, PA.	
О. Товтъ Алек.	2.00
ALLEGHENY, PA.	
О. Недзѣльнѣцкій Ив.	2.00

За „Свободу" належить ся заплатити!

ДО БРАЗИЛІИ.

Поезиі
Ивана Франка.

I.

Листъ до Стефаніи. [1])

Вельможна мамо, найяснѣйша панѣ!
Поклонъ тобѣ шлемо, твои пôддані
Олекса Хмизъ, Яць Хрущъ и Чапля Ружа, —
Шлемо тобѣ привѣтъ вôдъ твого мужа.

Коли тобѣ плетуть, що вôнъ умеръ, —
Не вѣрь, матусю! Вôнъ здорôвъ теперь.

Живый, здоровъ, якъ рыбка у водицѣ, —
Те посвѣдчать и нашѣ молодицѣ.

Най Богъ его за се благословить,
Що не цуравсь до бѣдныхъ загостить.

У Хмиза въ хатѣ днѣвъ проживъ зо двадцять.
„Шандарôвъ — мовивъ — мушу пильнувать ся.

„Ще рôкъ менѣ блукати по земли,
Бо завзялись на мене силы злі.

„Якъ рôкъ мине, тодѣ пôднѣму бучу,
Всѣй кривдѣ и неправдѣ шію скручу.
„Потѣшу всѣхъ, хто гнувъ ся и терпѣвъ,
А особливо вѣрныхъ Русинôвъ.

„Изъ сего краю, що є край дѣдôвскій,
Жебрацкій и шляхецкій и жидôвскій,
„Я выведу свôй вѣрный людъ у край
Заморскій, де є справдѣ хлопскій рай.

„Въ Бразилии царемъ я хлопскимъ стану,
Тамъ жиду доступу не дамъ нѣ пану.

„Се край богатый, окомъ не займешь,
Нѣхто ще тамъ ланцомъ не мѣрявъ межь.

„Плодныхъ земель безмѣрнй тамъ просторы,
Вуйнй пасовиска, лѣсистй горы.

„У горахъ повно звѣрôвъ, дикихъ козъ,
Одинъ тамъ буйволъ тягне зъ сѣномъ вôзъ.

„Въ лѣсахъ малпы — отъ звѣрь не самовитый,
Що бачить, самъ хапаеть ся робити.

„Освоюесь, привчаєть ся сей звѣрь,
Врубати дровъ, позамѣтати двôрь.

„Тамъ слугъ нема зъ хрещеного народа,
Освоѣть пять—щесть малпъ и є выгода."

Оттакъ вôнъ намъ балакавъ дни цѣлй,
Ажь всѣ мы плакали, старй и мали.

А далѣ мовивъ: „Часъ менѣ въ дорогу,
Иду и вôддаю васъ Пану Богу.

„Я по Галичинѣ хожу вже рôкъ,
Теперь пôду ще на угорскій бôкъ.

„Передягнѣть, братя, мене по свому;
Що я тутъ бувъ, не говорѣть нѣкому!

„Шандарамъ особливо и попамъ,
Не зраджуйтесь, бо буде лихо вамъ.

„И ждѣть! Якъ буде поле знову зелене,
Зъ весною вамъ листы прийдуть вôдъ мене.

„Тодѣ грунты, хаты и весь свôй крамъ,
Збувайте! Я вамъ не такій тамъ дамъ.

„А щобъ мôй листъ вôдъ разу вы пôзнали
И ошуканцямъ въ руки не попали,

„Такъ ось вамъ знакъ — та тôлько се секретъ:
На листѣ буде пôдпись: Джерголетъ."

По вôдходѣ его мы всю громаду
Спросили на таемную нараду.

Прирадили по довгôй боротьбѣ
Сей листъ, о панѣ написать тобѣ,

Про него звѣстку радôсну подати,
Щобъ зъ нами и ты втѣшила ся якъ мати.

Симъ кôнчимо. Дай богъ тобѣ прожить,
И намъ тобѣ въ Бразилии служить!

II.

До Бразилии!

Гей розôллялось тое, руское горе,
Геть по Европѣ и геть поза море!

Бачимо муры Любляны и Реки,
Якъ зъ свого краю бѣгъ Русинъ на-втеки.

Рускій зôтханя и стогнаня лунали
Тамъ, де Понтебы бѣлѣють ся скалы.

Ажь изъ Кормонъ, мовь живого до гробу,
Гнали жандармы нашъ людъ якъ худобу.

Небо итальске блакитне, погôдне
Бачило брудъ нашъ, пригноблене бѣдне.

Генуя довго мабудь не забуде,
Якъ то гостили въ нѣй рускй люде.

Вудуть ще внукамъ казати проти ночи:
„Дивный тутъ людъ кочувавъ изъ пôвночи.

„Рôдну краину зъ слѣзми споминавъ вôнъ,
Але зъ проклятємъ изъ-неи втѣкавъ вôнъ.

„Спродувавъ дома поля, господарство,
Вѣрячи байцѣ про Рудольфа царство.

„Дома покинувши землю родинну
Гнавъ ся, щобъ мрію ловити дитинну.

„Смѣлый у мріяхъ, у вѣрѣ безглядный,
Въ дѣйсности наче дитина безрадный.

„Анѣ порадитись, нѣ побалакать, —
Знавъ вôнъ лишь гнуть ся та жебрать та плакать".

Гей розôллялось ты, рускее горе,
Геть по Европѣ и геть поза море!

Доки Гамбурскй, важкй пароводы —
Де вы не лляли ся, рускй сльозы!

Всѣ зъ тебе, Русине, рвали проценты:
Польскй шляхтичѣ и швабскй агенты.

Що то ще жде тебе на океанѣ?
Що у Вразилии, въ славнôй Паранѣ?
Що то за рай ще тобѣ отвôраесь
Въ Спірігу Санто и Мінасъ Джераесъ?...

[1]) Для тыхъ, кому се незвѣстно, мусимо пояснити, що мѣжь рускимъ людомъ въ Галичинѣ широко розновсюднени перекавы про небôщика архики. Рудольфа и ними неразъ еміграційни агенты дурять людей, затягаючи до невымовно шкодной еміграціи; еміграційный агентъ Джерголетъ передъ кôлькома роками перейшовъ цѣлу всхôдню Галичину, вдаючи зъ себе Рудольфа та закликаючи людей до Бразиліи.

Передрукъ зъ „Літ. нау. Вістника."

(Конець буде).

У чѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.